СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 125. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 29-го червня 1944. No. 125. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, June 29, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РЕПУБЛИКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРИНЯЛА ПЛЯТФОРМУ

ШІКАҐО. — Програма („плятформа") Республиканської Партії, принята на конвенції ві второк 27. червня без зайвої дискусії ,кладе головну вагу на цілковиту участь Злучених Держав у міжнародній організації для втримання миру в повоєнному світі. Рівнобіжно конвенція зясувала в програмі внутрішню політику Республиканської Партії без ніякого спротиву делеґатів. Комісія для складення плятформи зібрала в 9,000 словах усі важніші засади партії, які будуть передвиборчим гаслом найближчої осени. Відносно внутрішньої політики плятформа стверджує зобовязання партії „втримати свободу дома", кажучи, що в краю „нема проблеми, якої не можнаб наладнати американськими методами, тому нам не потрібна ні фашистівська ні комуністична техніка". Відтак плятформа згадує про потребу поширення суспільного забезпечення, медичної помочи для населення, зосередження робітничих федеральних агенцій та назначення репрезентативного секретаря праці, наладнання рільничого питання з поміччю для продукції й розпродажу, знижки податків, розумної митної тарифи а на кінці ставить домагання створення жидівської батьківщини в Палестині.

Вчасі вечірного засідання виголосили промови бувший президент Герберт Гувер і конгресменка Клер Бут Лус. — Ґубернатор Ворен з Каліфорнії заявив перед делеґатами зо свого стейту, що він не прийме номінації на становище віцепрезидента, бо має повно праці в свойому стейті. — Джозеф Мартін, провідник републиканців в палаті репрезентантів у Вашинґтоні, скритикував теперішню адміністрацію, називаючи її „фашистівською". — З огляду на спеку, яка під пору панує в Шікаґу ,конвенційні делеґати приймають швидко пропозиції комісій і тим прискорюють кінець конвенції. З важніших справ є на деннім порядку назначення кандидата на президента й віцепрезидента. Загальне є переконання, що нюйорський губернатор Тамес Дюї буде принятий через акламацію як кандидат на президента. Кандидатом на віцепрезидента стане мабуть губернатор з Ілиной Брикер.

ПРАВИЛА ДЛЯ КОНТРОЛІ РОБУЧОЇ СИЛИ

НЮ ЙОРК. — На підставі уповаження Воєнної Комісії Робучої Сили Пола МекНата з Вашинґтону окружне бюро цієї комісії проголосило свої правила контролі робучої сили в Ню Йорку й околиці. Головною засадою є обмеження свободи робітника переноситися з одного підприємства до другого, за виїмком, коли робітник хоче перейти з „неесенціональної" ділянки праці до „есенціональної", тобто до воєнної. Цей розпорядок ,що входить в життя з днем 1. липня 1944. обіймає яких пів міліона робітників у віці 18—45 літ. Пересічно 25,000 робітників у місяць переходить з одної роботи до другої. На підставі нового правила вони мусять дістати дозвіл на таку переміну. Дозвіл видає Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервис. Нове зарядження видано тому, що з нюйорської округи пішло до воєнної служби півтора міліона робітників, отже оставші робітники мусять бути вжиті впершу чергу там, де потрібно робітника для воєнної продукції.

В КАЛІФОРНІЇ БРАК РОБІТНИКІВ

САН ФРАНСИСКО. — Каліфорнійські годовці овочевих дерев та городини опинилися перед складною проблемою якраз вчасі, коли дозрівають овочі й городина. Їм не стає яких 70,000 робітників, щоб зібрати цьогорічне багате живо. Крім робітників для зібрання плодів потрібно ще інших робітників до презервування („кенування") овочів та городини. Разом недостає яких 150,000 робітників. Влада пробує притягнути жінок та студентів до цієї праці. Організація продуцентів проголосила пересічну плату для недосвідчених робітників в згаданих роботах по $40 тижнево.

ПРОГОЛОШУЮТЬ МЕТОДИ БОРОТЬБИ ВЧАСІ ІНВАЗІЇ

ВАШИНҐТОН. — На підставі найновіших відомостей зполя інвазії військові кола зясовують методи наїзду. Команда армії хоче запевнити якнайскорішу перемогу над ворогом і тому концентрує якнайбільші сили в одному пункті. Це, що правда, коштовний спосіб, але доцільний. Гірше булоб, колиб допустити до нагромадження великих сил і створення великодо фронту ,бо така боротьба переміняється звичайно на затяжну і забирає довший час без вирішення перемоги. Нова метода це якраз метода бліскавична ,яку ввели в початках війни вороги. Тепер її вводять з успіхом Алянти проти ворога.

Плян світового миру при помочи сили находить загальне признання

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт пригадав, що його адміністрація підготовляє світову організацію держав для виключення війни на будуче і для введення постійного миру навіть через ужиття сили, колиб зайшла потреба. Цей плян, за думкою президента, находить загальну підтримку серед громадянства. Президент згадував про цю справу вже 15. червня і дістав багато листів з признанням. — Про це сказав президент на конференції з газетярами після цього, як появилися вісти, що краєва републиканська конвенція приняла в плятформі постанову про потребу „мирової сили для недопущення до наїзду". Президент пригадав, що в пляні всесвітньої організації є теж місце для відповідної репрезентації для малих держав.

СОМНЕР ВЕЛЕС В СПРАВІ ПРЕДСТАВНИЦТВА МАЛИХ ДЕРЖАВ У СВІТОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

НЮ ЙОРК. — Бувший підсекретар стейту Сомнер Велес в черговій синдикованій статті згадує з признанням про плян президента Рузвелта дати малим державам голос в будучій мировій лізі й каже, що це піднесло на дусі малі держави. Піднесення такої справи саме тепер, коли ще війна не скінчилася, є, на думку Велеса, далеко важнішим ніж булоб після війни. Таким поступком народи світу звернуть увагу на Америку і будуть вважати її за провідника світової політики. Дуже важною є думка президента, щоб усі держави, які будуть допущені до мирової організації, відбували час від часу свої наради, щось в роді світового парламенту.

ГУВЕР КРИТИКУЄ СПОСОБИ ЗАГРАНИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

ШІКАҐО. — Бувший президент Гувер виголосив на конвенції Републиканської Партії довгу промову, в якій скритикував таємничий спосіб ведення заграничної політики теперішньою адміністрацією й виявив позитивні домагання для здійснення великих надій, звязаних з перемогою в війні. Гувер виразно сказав, що „ми не лише боремося за збереження волі, але теж за моральні й духові підстави цивілізації. Та сьогодні ми інтересуємося не лише цими засадами в інших частинах світу, але мусимо глядіти теж і на це, чи вони найдуть застосування в нашій американській хаті".

Фінляндія рішена воювати до останку по німецькому боці

ЛОНДОН. — Фінський уряд оповістив, що він постановив оставатися далі в війні та що він попросив допомоги від Німеччини, котра її обіцяла дати. Допомога буде й економічна й військова.

Німецька офіціальна новинкарська агенція сповістила, що німецький міністер заграничних справ Ріббентроп відвідав Гельсінкі, що Фінляндія зажадала військової допомоги й що Німеччина її обіцяла дати. Додала агенція в своїм радіовім комунікаті, що Фінляндія й Німеччина є союзницями в війні та що вони погоджуються в усіх справах.

З Фінляндії приходять чутки, що Німеччина шле тепер у Фінляндію більші відділи військ. У центральній Фінляндії висаджено більші панцирні відділи. Слідно теж рухи військ у північній частині. Шведські газети догадуються, що Ріббентроп певно заявив фінському урядови, що Німеччина готова заняти Фінляндію, як вона заняла Мадярщину, на випадок, якби Фінляндія бажала вийти з війни й пробувала миритися з Москвою. Приїзд Ріббентропа до Фінляндії пояснюють тим, що певно фінський уряд відмовився їхати до Гітлера, на його заклик, який він звичайно видає своїм сателітам.

ДЖАНСТОН ПРО РОЗМОВУ ЗО СТАЛІНОМ

МОСКВА. — На своїй конференції з газетярами Ерик Джанстон, предсідник Торговельної Палати Злучених Держав, говорив про свою стрічу з маршалом Сталіном.

Джанстон сказав, що Сталін подав йому заяву, в котрій хвалить американських бизнесменів і американських робітників за їх воєнну продукцію. Він підносив теж арішт американської рільничої продукції й продукції машинерії, що відограла велику ролю в успіхах червоної армії. Сталін хвалив теж американський уряд за його підтримку промислової й рільничої продукції.

Поза цю офіціяльну заяву Сталіна, передану Джанстонови, Джанстон не хотів виходити. Він сказав тільки, що Сталін знає більше про американську продукцію, ніж найбільші американські фабриканти.

Сталін приняв Джанстона в приявности американського амбасадора Гаримена, комісаря Молотова й перекладчика Павлова. На стінах кімнати принять були образи російських героїв Невського, Суворова й Кутузова, а далі з боку Маркса й Енґельса. Сталін був одягнений в уніформ маршала.

Джанстон виїзджає з Москви на відвідини промислових округів советського союзу в уральських горах, а потім вертається до Злучених Держав.

ВИКУРЮЮТЬ „СНАЙПЕРА". — Поза цим будинком десь на ліво укривається „снайпер", котрий з укриття стріляв на американців. Американці пробують заставити його замовкнути огнем ручних скорострілів. Американці збирали тут ранених німців, коли „снайпер" почав на них стріляти. Світлину знято в якомусь неназваному місті в Франції.

БРИТІЙЦІ ПРОРИВАЮТЬ ЗАЛІЗНИЦЮ ЗА КАЕНОМ

НАЙВИЩА КВАТИРА АЛЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Британійські війська на східній частині алянтського інвазійного підмостя в Нормандії кинулися зараз по упадку Шербурґа до нової офензиви. Взявши собі Тілі-Сір-Сель за базу, вони вдарили поза Каен і коло Кольвілю перерізали німцям важну залізничу лінію.

Тимчасом американські війська прочищують з останків ворога Шербурґ та посуваються скоро до західно-північного рога Нормандії. У Шербурґу опір ставлять тільки десь-не-десь „снайпери".

ЯК ЗДАВСЯ ШЕРБУРҐ

Шербурґ здався офіціяльно Алянтам у вівторок коло пів до 5: години сполудня. Більшість міста була вже занята американськими військами. Тільки частина західної половини міста проявляла якийтакий опір. Деяку активність проявляли теж ще гарматії на Форті ді Руль на південній частині міста. Командант американських військ підїхав власне під Форт Сан Совер, де американські вояки щойно відкрили ще один тунель ,з котрого отвору німці стріляли. Він зарядив підвезення артилерії й казав їй очистити дорогу до тунелю. В тій хвилі почувся німецький голос: „Перестаньте стріляти!" Американці здержали огонь. З тунелю вийшов, машеруючи „гусячим кроком", німецький поручник з білим прапором у руках. Він заявив, що командант німецької залоги Шербурґа, генерал фон Шлібен, бажає здати себе й своїх вояків. Американський командант приняв заяву й незадовго перед здивованих американців вийшов з тунелю генерал, адмірал і вісім соток вояків.

Покликано радіом начального команданта американських військ у Шербурґу, генерала Колинса, і на його приказ повезено німецьких командантів до кватири генерала Колинса. Генерал Колинс старався переконати фон Шлібена, аби він здав усю фортецю й не наражувати своїх вояків на непотрібну втрату життя. Генерал відмовився ,кажучи, що він навчився в російській кампанії вартости здержуючої акції. Американець спитався тоді його, чому ж він не зробив цього самий; фон Шлібен на це не дав ніякої відповіди. Американські ґазетярі описують фон Шлібена як типічного юнкра.

ШЕРБУРҐ ПЕРЕДАНО ФРАНЦУЗАМ ЯК ПЕРШЕ ЗВІЛЬНЕНЕ МІСТО

По формальнім заняттю Шербурґа американські війська передали його офіціяльно в руки французького народу.

Церемонії доручення доконано на площі Наполеона під міським ратушом. Передав місто американський генерал Лотон Колинс ,що був командантом дивізії на Ґвадалканалі.

НІМЦІ З РОЗМИСЛОМ ПУСТОШАТЬ ІТАЛІЮ

КАЇРО. — Серед алянтських вояків в Італії поширюється обурення на німців за їх розмисне пустошення Італії. Вояки бачили тисячі прикладів нищення домів і сіл ,яких не вимагала зовсім воєнна конечність. Часто розбивано динамітом доми італійських селян ,що не були на 100 процентів фашистами. Їм забирано все добро, припаси й худобу. Інколи пустошено край просто зо звірського бажання бачити знищення. Серед американських вояків можна почути вискази бажання мститися на німцях за цього роду воювання проти краю й людей.

ФРАНЦУЗЬКІ ПАТРІОТИ ПОМАГАЮТЬ АЛЯНТАМ ПОЗА НІМЕЦЬКИМИ ЛІНІЯМИ

Французький Комітет Національного Визволення видав комунікат, що французькі патріоти в різних повітах центральної Франції переводять різнородну саботажову акцію проти німців. Вони псують телеграфічні й телефонічні дроги, розбивають канали, зривають залізничі лінії ,тощо. Саботажі на залізницях дійшли до того ступня ,що залізниче получення Парижу зо Швайцарією йде через Брукселю, в Белґії. Наслідком цих операцій багато німецьких військ не може брати активної участи в воєнних операціях.

Аби здушити повстанський рух французів, німецька команда в Франції взялася за масові репресії й розстріли. Масакрують інколи людей, не виключаючи жінок і дітей.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ДОБУЛА ОРШУ Й ВОЮЄ НА ВУЛИЦЯХ МОГИЛЕВА

ЛОНДОН. — Чотири великі советські армії проломалися через німецькі оборонні лінії на Білоруси, котрі націстична пропаганда проголосила недобутною „Лінією Батьківщини". Занято між іншим уфортифіковану німцями Оршу. На вулицях Могилева йдуть рукопашні бої. В останньому маневрі червона армія вбила або полонила 42,000 німців.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною);		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly);	

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ШЕРБУРҐ ПАДЕ

Добуття Шербурґа аліянтськими інвазійними військами останеться без сумніву одною з великих подій другої світової війни. Є вона такою з кількох зглядів.

Передусім з його заняттям аліянтські івазійні війська дістають у свої руки перший порт на европейськім суходолі. Через нього, як тільки він буде направлений, — а це в воєнні часи й при досвіді, добутім в інших сторонах, станеться певно за кілька днів, — пополивуть постійно й скорою струєю достави нових військових посилень і нових воєнних матеріялів. Без порту аліянтська інвазія була в положенню людей, що найшлися в хаті зо заваленими дверима й мусили все перебирати в хату ,чи з хати, через маленьке вікно. Добуття порту це немовби прорубання дверей. З таким добутком ціла інвазія найдеться на зовсім новій стопі: доперва тепер вона буде якслід утверджена. Доперва маючи запевнену правильну доставу посилень у людях і матеріялах, інвазійна армія може йти відважно вперед без страху, що її назад зіпхають у воду.

Звісна річ, що така переміна в положенню відобється широким відгомоном по всіх окупованих німцями краях. Наймогутніший відгомін найде вона очевидно у Франції. Це виходить зовсім ясно хочби з того, що аліянтська інвазія почалася з Франції, що Нормандія це частина Франції, що Шербурґ це французький порт, Зовсім природно отже, що Франція тепер мусить відкликнутися на аліянтську акцію французькою акцією.

Адже через чотири роки Французький Комітет Національного Визволення голосив, що французький народ не приймає німецької окупації ні кооперацiйної політики Петена й Ляваля, що народ вижидає тільки догідного часу, аби скинути зо себе німецьке ярмо й тих, що при помочі німців сіли йому на карки. Щойно чотири тижні тому цей Комітет ґоворив, що він має в Франції 175,000 добре здисциплінованих вояків, які він назвав французькими силами нутра (Франції). Отже від цих людей Аліянти ждали проявлення акції на доказ щирости цих заяв.

Події останніх днів вказувалиб, що її „французькі сили нутра" вже проявили свою активність, бож ґенерал Айзенговер іменував ґенерала Пієра-Жосефа Кеніґа операційним керівником цих сил. Ця номінація є доказом, що Аліянти переконалися, що ці французькі сили нутра є реальна сила, що вона справді існує, що вона справді ділає на розкази своїх провідників та що через те вона може заважити в подіях війни. Цього роду признання з боку Аліянтів для руху в Франції буде своєю чергою новим товчком для розбудження у французькім народі нових сил спротиву проти спільного ворога. В цей спосіб це все скріпляє поважно шанси Аліянтів на скору перемогу над Німеччиною.

Ніби по „традиційному"

Як кожного року з весною звикли американці чути про щораз нові вистави американського славного цирку Рінґлінґ-Барнум, так вони привикли і до конвенцій Демократичної й Републиканської Партії, що появляються що чотири роки, коли приходиться вибирати президента нашої держави.

Ось таке порівнання з „цирком" конвенцій, що мають вибирати кандидатів на президента краю, виглядає ніяково, особливо для чужинця, що необзнакомлений з американським життям. Та для пересічного американця як одно так і друге — це „Біґ Шов", яким він цікавиться і до якого появи звик до тої міри, що цей „Шов" став традицією.

В такому змислі пише про це теж і американська преса.

Біжучий рік є роком президіяльних виборів. Значить і роком, в якому виступаємо з двома політичними „Великими Виставами", себто з двома конвенціями: демократичною і републиканською. І як це звичайно буває, так і цього року — перший „Шов" дає Републиканська Партія, що саме тепер відбуває наради в Шікаґо.

Як можна вичитати з описів конвенції, то вона має і тим разом характеристичні прикмети „Біґ Шов"-у. Тільки, що з многими річами їй не везе. Особливо з такими, що мали найбільше спільного з... цирковими виставами. „Ґлеймор ґерлс" не роблять тої сензації, що її робилиб в інших часах і обставинах. І нема виглядів на те, щоб навіть можна собі здорово покпити з противної політичної партії, бо й „джовки" не дуже підходять до справжньої атмосфери.

Отже так виглядає, що ніби „традиція" захована, але виходить мертвою, коли її розуміти по старому, по традиційному. І так є не тільки з делеґатами, але й з загалом населення, а в першу чергу знаселенням міста Шікаґа. Ніхто не рветься, як це давно бувало, дістатись як глядач на конвенцію. Кожний зацікавлений більше своєю щоденною роботою і — війною. І так точнісенько і з делеґатами конвенції, коли брати під увагу те, що пишуть поважні кореспонденти-психольоґи. Люди надто діткнені війною, а головно тим, що мають на фронтах своїх найдорожчих, щоб могти бути на давний лад учасниками того, що звикли називати „Біґ Шов". Навпаки, настрій є такий, що цілком не нагадує „Біґ Шов".

А коли так, то треба надіятись, що з конвенції вийдуть розумні ухвали щодо наших внутрішніх справ, як і щодо нашої заграничної політики, себто щодо відношення Злучених Держав до справи світового замирення і нашої участи в забезпеці світового мира і нового ладу. Отсе є ті важні справи, на які нам усім треба звертати увагу, як слідкуємо за конвенцією Републиканської Партії.

Микола Чубатий.

Дві Ліґи Націй та боротьба за кращий повоєнний світ

I.

Перша Ліґа Націй та її марне життя.

Перша Ліґа Націй утворена по першій світовій війні була твором американського през. Вилсона. Подумана вона була ідеалістично та ставила собі ціль завести кращий, моральніший порядок на світі в житті поміж народами. Тому мала вона завдання не тільки забезпечити на світі можливо тривалий мир, але також боронити свободи людини.

Ідеї Вилсона принимали в засаді істнування однородних під національним оглядом держав; це мало статися через здійснювання права самовизначення народів. Не мало бути на світі таких мішаних держав як Росія, Польща, Чехія чи Румунія, щоб цілі території заселені вбільшости якимсь наслеленням мали стати частиною другої держави. Це противилося засаді самовизначення народів. Тим способом держава та нація у през. Вилсона мали покриватися стисло зі собою, бо нація-держава мала обнимати в собі цілу територію народу.

Знав през. Вилсон, що істнують в Европі території помішані, на яких що правда більшість населення має якийсь нарід, але так, що там теж є поважна меншина населення другого народу, звичайно сусідного. Їх людське життя мали забезпечити договори про національні меншини, які держави з таким мішаним пограничним населенням мали підписати. Договори про національні меншини були під наглядом Ліґи Націй, яка мала берегти чесного виконання тих договорів, що ґарантували навіть національним меншинам свободу розвою національної культури, власної віри та рівне трактування у горожанськім життю. Ці засади през. Вилсона мали бути немов засадами міжнародної моралі, яка повинна бути стосована у життю народів, зєдинених Ліґою Націй.

Деколи назву Ліґи Націй переводять по українськи назвою Ліґи Народів. Не є воно то саме. Ліґа Націй це міжнародний с о ю з д е р ж а в. Слово держава та нація це майже те саме на заході, інакше значіння має поняття нація в середущій та східній Европі. Тут нація і нарід одно й то саме. Але по думкам Вилсона нація, нарід та держава мали тепер покриватися по цілому світі, бо всі держави в засаді мали бути збудовані в етноґрафічних межах народів, отже мали бути національно однородними. Засаду цю нарушила Франція таки ще в часі Версальської Конференції, бо подарувала своїм сателітам, Польщі, Румунії та Чехії, відломки чужих народів. Польща дістала по різних митарствах українську Галичину, Румунія українську Буковину та частини Басарабії, Чехія Судетенлянд та Карпатську Україну. А ці краї спричинили багато замішання в міжнародному порядку перед і в часі теперішної війни.

До Ліґи Націй мали входити всі цивілізовані держави світа, а їх представники творили т. зв. З і б р а н н я або А с е м б л е ю Ліґи Націй. Та Ліґою Націй вдійсности кермувала Р а д а Л і ґ и Н а ц і й, до якої в першу чергу мали входити представники пятьох великих держав переможців з часів світової війни: Америки, Британії, Франції, Японії та Італії. Побіч тих Великих Пятьох до Ради входило чотирох представників малих держав, вибраних зпоміж делеґатів Асамблеї Ліґи Націй. Рада предкладала Зібранню Ліґи Націй справи до вирішення, вона була відповідальна за береження міжнародного ладу. На порушника тогож порядку мали бути наложені економічні санкції, а коли ці не вистарчали, то й військові.

Не так сталося, як думалося.

Так було подумано ідеалістом през. Вилсоном та не так сталося у практичному політичному житті. Вже було сказано, що на самій мировій конференції відступили від основної засади през. Вилсона, самовизначення народів, бо поважні куски чужих територій подарували с а т е л і т а м Франції, проти чого през. Вилсон безуспішно боровся. В Америці прийшли до переконання, що не варто змаґатися з такими силами в Европі та не є по лінії інтересів Америки мішатися у далекі замотані европейські справи. Верх в Америці взяв так званий ізоляціонізм і американський конґрес відмовився попирати ось таку заграничну політику през. Вилсона; Америка не стала навіть членом установи створеної її президентом.

Кілька літ пізніше членом Ліґи Націй стала Німеччина, дістаючи рівне право з великими державами постійно засідати в Раді Ліґи Націй. Згодом такі самі права дістав новий член, Совєти. Проте ціла влада в Лізі наділі була в руках Анґлії, а теж Франції; значіння інших держав було невелике; тому вони стали байдужніти до праць Ліґи, її моральний авторитет став меншати.

Дехто думає, що неприступлення Америки до Ліґи Націй це головна причина її невдачі. Воно може тільки частинно правда, але напевно і з Америкою Ліґа Націй не могла би була стати справдішним впорядчиком міжнародного життя. Америка булаб напевно більше дбала про міжнародну мораль на терені Ліґи, але і вона не потрафилаб переломити закулісових митарств поодиноких держав, що Ліґу Націй дискредитували в очах світа.

Що так булоб, можна було вже бачити із самої версальської конференції, де родилася Ліґа Націй. През. Вильсон не потрафив перевести своєї засади про самоозначення народів, а тим самим Ліґа Націй не стала Ліґою Народів. Цю неморальність найбільше відчув на своїй скірі український нарід, який дістався як жертва поділу поміж чотири чужі та ворожі собі держави.

Коли правдивого самовизначення народів не потрафив през. Вилсон переперти вже в Версалі, де поміч Америки у війні була така свіжа, а економічна поміч для відбудови Европи така потрібна, то яка могла бути надія, що при щоденнім житті, коли держави Европи, особливо великі, загоять свої рани, вони будуть респектувати засади американського ідеаліста?

Згодом практичне життя показало, що Ліґа Націй стала тереном облудних махерств поза кулісами, які вела передовсім Франція при помочи своїх сателітів. Д-р Едвард Бенеш відгравав тут першу ролю. Практично показалося, що про береження міжнародної моралі, себто береження прав слабших держав та поневолених у Версалю народів й мови не могло бути в практичній політиці. Поневолені народи, а навіть малі держави, падали жертвою закулісових інтриґ та торгів.

Клясичним взором тої неморальности була українська скарга до Ліґи Націй на пацифікацію українського населення в Польщі. По довгім волоbодженні запало „великодушне" рішення, яке стверджувало, що пошкодовані польською державною владою не дістали матеріяльного відшкодовання. На такім ствердженні без усякого практичного значіння й скінчилося. Ліґа Націй не подбала, щоб такі пацифікації на майбутнє були неможливі; тому вони далі були.

Такою самою неморальністю була поведінка Ліґи Націй в справі нападу Італії на Абісинію, члена Ліґи Націй. Доходило до того, що вкінці самому цісареви Гайлє Селясі відмовила навіть права голосу на Лізі. За абісинською справою пішла справа Манджурії, отже справа Китаю, теж члена Ліґи Націй. Прямо цинізмом над ідеями през. Вилсона було майже ентузіястичне приняття Совєтської Росії в члени Ліґи Націй, зовсім свіжо по переведенім злочині на українськім народі, себто по голоді, штучно викликанім в 1932 році, що забрав біля 4 міліони населення.

Практика показала, що Ліґа Націй стала інструментом інтересів кількох держав, які навіть не думали йти війною на порушників міжнародного порядку, свого головного члена Італії, а потім Японії. Зрештою і ґрупа великих держав, Італія Японія та Німеччина, щоб мати свобідну руку переводити свої з а в о й о вницькі пляни, прямо покинули Ліґу Націй, що вже до війни д о ж и в а л а своє марне життя, яке формально ще нині не покінчила. Ліґа Націй властиво ще істнує, [illegible] маєток — величаву палату Ліґи Націй в Женеві в Швайцарії. Одначе морально та фактично вона померла, навіть ніхто не подбав, щоб її похоронити. Словом зійшла з того світа без похорону.

Хто безсторонно дивився на довоєнну працю Ліґи Націй, той бачив в поверсальськім порядку, представлюванім Ліґою Націй, дві хиби. Першою хибою був брак екзекутиви в руках Ліґи Націй. Перша Ліґа Націй виглядала як суддя без поліцая. Що варта присуд судді, коли нема поліцая, що засудженого ракетіра взяв би за обшивку та завів до криміналу. Економічні санкції не багато помагали, бо саме інтерес неодної держави був торгувати з наїзником а навіть посилати зброю. Було загальне переконання, що Чехословаччина, яка мала величезні поавстрійські заведення зброї Сходи в Пільзні, достарчала зброї всім, хто тільки платив, дарма, що Чехія грала на Лізі Націй неостанню ролю.

Друга справа, що морально дискредитувала Ліґу Націй, це була її неморальність супроти всіх слабших, а зокрема недержавних народів. Закриваючися тим, що кожна держава є суверенна та в її внутрішні справи не можна мішатися, могли діятися такі речи навіть серед членів Ліґи Націй як російський штучний голод, польські пацифікації чи нелюдське переслідування словінців в Італії.

(Докінчення буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ.

В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю")

3)

— Чи всі зрозуміли прочитане? — скінчивши, спитав писар.

— Та щож тут не розуміти? — озналося кілька голосів.

— Отже, — вмішався війт — всі воєннообовязані до 42 літ життя збірайтеся у дорогу, щоб на рано бути на розподілюючому пункті у повіті. — Він хотів ще щось додати, але на рундук високчив невгамований піп з промовою:

— Православниє! — заговорив патетично. — Наступіл велікій час освобожденія славян із нємецкаго іга. Хіщними волками напалі нємци на єдиновєрную нам Сєрбію і там льйоться уже славянская кров. Русскій народ не допустіт гібелі своїх братьєв і он виступает на їх оборону. Австрійскіє полчища перешлі уже сєрбскую границу, неся уничтоженіє і смерть для наших братьєв, но христолюбивоє россійскоє воінство поможет многострадальним сєрбам у нерaвной борьбе. Проклятий враг хочет оторвать от російской імперії і наш малорусскій край, засєліть нашу землю нємцамі, а нас стєрєть с ліца землі, ілі превратіть в своїх рабов. Наш священний долг — стать мужественно на защіту вєри православной, государя і отечества... Твердо помніте, что ви обороняєте свою зємлю, свої сємейства от кровожаднаго врага, помнітє, что вас ждут нетєрпєліво угнетьонниє народи Австрії. Я буду моліть Бога о ніспосланії победи славному нашему оружію. Ідітє с Богом на святоє дєло! За Богом молітва, а за царем служба не пропадают! Ура-а-а!...

Промова попа не оказала бажаного впливу на зібраних. Два-три голоси затягнули було і собі „ура", але не маючи піддержки соромливо урвалися. Деякі злісно говорили:

— Обороняти землю — каже... Нехай обороняють ті, що тисячі десятин мають, а селянських трьох десятин ніякий ворог не відбере...·. Німці і без війни заполонили нашу землю, що повернутися немає де... як не поляк, то німець. Нехай забирають, може панам урветься трохи... Грім би тебе побив з твоїми царями й царенятами...

Багато таких „вірнопідданчих" побажань висловлювалося цареві й його помічникам.

— Не кажіть так, щоб не почули... Піп зараз дасть знати ісправнику... — перестерігали гарячих більше розважні.

Оподалік якийсь грамотній переконував селян, що цар війни не хоче, але його міністри змушують:

— ...цар каже, що Росія до війни неприготована, а Сухомлінів йому відповів: — припасів стане і на пять літ війни, припаси, каже, псуються, то шкода, бо коштують силу гроша.

Дядьки згідливо похитували головами, а вухом ловили причитання і плач жіноцтва. Ті в сльозах розходилися по селу готувати необхідне своїм близьким у далеку, невідому дорогу. Вслід за ними розходилися сумно й чоловіки. На майдані зісталося лиш кілька молодиків недавно звільнених з війська.

— Щож, хлопці, ходімо й ми збіратись, — звернувся один, син бідної вдови Кузьменчихи.

— Ще поспіємо!... — озвалися з гурту.

— Які в нас можуть бути збори? Сів на фіру та й гайда до різні... — сумно сказав другий. — Мені не хочеться і до хати заходити...

— Таж треба попращатися зріднею. У тебеж жінка, діти — вставив син волостного старшини, Петро.

— Пращатися... — тремтючим голосом відповідав той. — Бодай так легко було тим верховодам на своїх дітей дивитись, як мені тепер легко... Хліб не зібраний, жінка слаба, хата не скінчена, а ти кидай все та йди у безвість... На чию опіку я зіставлю дітей? Погинуть без батька... Еех!... навоюю я їм!... — раптом закінчив злісно.

— Там покажеться, як будемо воювати... Годі охкати, та зітхати, цим біди не усунемо. Подумаймо ліпше, якби то нам у війську не розлучатись — цеж війна! Зналиб бодай один за одного і в разі чого подалиб вістку рідні — сказав Петро.

З гурту заперечили:

— Де то можливо? Всіх нас не призначать у одну частину... Піхотинець кіннотчику не товариш...

— То бодай призначилиб по родам зброї. Спробувати можна, — настоював Петро. — Ходім до Паволоцького, попросимо добре вставитись за нас у воїнського начальника, може якраз вдасться штука... Єй-Богу, ходім...

— То хібаж не всі. Пішлемо кількох, що то він скаже. Може і справді буде добре — озвалися з гурту. — Так хтож піде? — запитали.

— Я піду — згодився Кузьменко.

— Та й я можу піти... — сказав Петро.

— Мені також треба піти, — заговорив той, що слабу жінку мав. — Попрошу Паволоцької помагати моїй малечі...

Делеґати пішли до дідича, а решта розійшлася домів. По селі носився гамір, заглушуваний вибухами голосних причитань, завивання псів, в хлівах озивалася стривожена незвичайним галасом худоба. В скорому часі поодинці почали зїздитися мобілізовані. За кожним йшла вся його рідня; матері несли на руках немовлят, більші діти дріботіли, цупко держачись матірних свиток — поспішали за ними. На майдані хтось постарався розложити огось і при світлі ватри зібрані здавалися якимись привидами. З пітьми виринали все нові й нові постаті, сновигали в освітленому кругу і зникали під напливом другої юрби. Все мішалося... Мужчини, жінки, діти пхалися кудись, ні на що не зважаючи.

(Дальше буде).

ДОБРИЙ АЛІЯНТСЬКИЙ ПОСТУП У БУРМІ.

КЕНДІ (Сейлон)). — Аліянтські війська в Бурмі поробили поступи на всіх секторах фронту. Коло китайської границі занято Гсіанґта.

У Гунані японці заняли Генґшан і Юсіен, але не могли підсунутися ближче до Генґянґу.

Ратуймо наше молоде покоління!

(За марні посади вирікаються свого імені. — Як христили „Идну". — Ратуймось від загибелі).

Канадійський „Український Робітник" містить статтю **Ганни Арабської** п. н. „Наше юнацтво", в якій авторка торкнулася дуже важного питання: пошановання нами українського імені й української мови. Каже, що вона завважила, що „ті наші люди, що в поті чола працюють на хліб насущний, як от наші фармери і робітники, ще мають найбільше таких родин, що вміли навчити своїх дітей говорити, співати й молитися по українськи, як також навчити любити й шанувати все, що рідне й святе". Зате є інакше „з тими нашими людьми, що мають високу освіту", що подіставали різні „посади". Про це пише Ганна Арабська таке:

„А кілько то наших людей за ці марні посади виріклися не тільки свого народу, але навіть свого імени. Правда, що ми мусимо щось робити, щоб заробити на життя, але життя наше, як народу, хіба менше важне? Правда, що декотрі наші співгромадяни англійці такі шовіністи, що навіть у нашу хату пруться наступати на нашу волю. Є такі шовіністичні роботодавці, що навіть роботи не дадуть тій людині, яку по прізвищу пізнають, що вона не англійського походження. З таким шовіністичним елементом, ворожо наставленим до мирного співжиття й мирної співпраці всіх громадян Канади, нам на кожнім краці треба зводити боротьбу. Наші брати своїми грудьми на полі бою захищають нашу волю, то хто в Канаді сміє наступати на цю волю, за яку ми й усе лицарство Канади платимо такими важними жертвами?

„Але є між нами чимало таких наших людей, що із страху за свої посади не мають охоти ні до якої боротьби, хочби й за найдорожчу справу свого народу, бо вони труси, бо вони самолюби. А світ належить до відважних! — до людей сталеної волі, до людей, що й у вогні вміють захищати своє життя, кувати свою долю. Такі характери вміють поставити розум проти розуму, дипльоматію проти дипльоматії, стратеґію проти стратеґії, крицю проти криці. Боягузи-народи, боягузи - одиниці, це підніжки відважних. Усяка боротьба за існування потребує відважних і свідомих своїх цілей людей.

„У нас є таке поняття, що люди, які мають високу освіту, вартують пошани від менше освічених людей. Українські люди, ще із Старого Краю виробили в собі таку повагу до інтеліґенції. І воно добре, коли інтеліґенція є провідним світлом в житті народу. Але, коли та ніби то інтеліґенція є тою головою, що від неї зачинається розклад, то за що вона вартує пошани? Пошана й признання належиться тим нашим найкращим людям, що є творчою силою в нашім житті й які вміють наше життя захищати. А факти показують, що оборонну лінію перед винародовленням нашого народу в Канаді не конечно тримають ті наші люди, що мають високу освіту. І коли може ті високоосвічені деколи посміюкуються з тих своїх менше освічених братів і сестер, то певно тому, що не знають, що роблять.

„Як дуже приємно почути, коли наші українські батьки кличуть своїх дітей українськими іменами. Я не можу розуміти, чому ми маємо перевертати свої прізвища чи імена на анґлійські? Дехто думає, що анґлійці не можуть добре наших імен вимовляти, і тому, щоб їм облекшити, наші люди свої імена перекручують. Може й правда, що декотрим анґлійцям трудно вимовляти наші ймена, але чи ми не маємо труднощів у вимові деяких неукраїнських імен, а ніхто не думає наші трудноці облекшити перекручуванням своїх імен на українські.

„В многих наших людей таки є вроджений, по просту скажу дурман, думати, що те, що чуже, то має бути ліпше і краще від свого, рідного. Мені раз в церкві з трудом прийшлося контролювати свій сміх. Молодий батько з кумами принесли до христу немовля дівчинку.

— Яке імя Ви хочете дати своїй донечці? — запитав священик батька дитини.

— Хочу, щоб Ви, отче, охристили її Идна — відповідає батько.

— Щож це Идна? — Олена, Матрона, чи що? — питає священик, — Охрищу її Олена, і памятайте, що це буде її хресне імя, сказав з притиском священик.

— Ви собі христіть, як хочете, але я хочу, щоб була Идна — відгризається батько...

„І так між нашими молодими людьми нині вже в великій більшости щезли наші гарні ймена. Не мають в наших молодих людей вартости християнські ймена вимовлювані по українськи цілими століттями нашим народом. Не мають вартости наші ймена, якими звались наші славні люди в нашій історії. Та вже менше можна дивуватися тим нашим несвідомим родичам, що не мають поняття хто ми, чиї сини й дочки, але тим нашим свідомим, що деколи, на зверхній вигляд уміють і в нашу патріотичну дутку подути, то простити того ніяк не можна. І є вже між нами й такі українці, що нарід наш лище тоді знають, як їм чогось від наших людей потрібно. А як нічого непотрібно, то їх ні по чім не можна й пізнати, що вони наші. Наш нарід для таких мудрагелів, це лише средство через котре вони осягають свої цілі. А діти таких батьків встидаються свого походження, і перед анґлійцями вони скотляндці, ірляндці, або канадійці, без ніякого національного походження...

„Нам треба ратувати тих наших молодих людей, що не обернулися ще в скачменів чи айришів. І хто потрапить в цій ратунковій акції відіграти важнішу ролю, то з такими людьми, орґанізаціями чи установами повинен числитися цілий загал. Хто потапає не розбирає хто буде його ратувати і яким способом. Головна ціль потопаючого врятувати від загибелі. Нині прийшла крайна пора, щоб ми себе зрозуміли, бо гріб перед нами широко отворився. Страшна загроза нашому життю повинна нас опамятати".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. Д. — Чим довший допис, тим тяжче його помістити. В редакції ніщо не залягає. Але той, що складає часопис, мусить рахуватись з оголошеннями. Тому коротший допис скорше іде з тої простої причини, що його лекше вмістити. Нераз оголошення, що надходить, як то кажуть, в останній мінуті, зміняє цілий склад матеріялу. Одне треба виймати, а друге вкладати.

І. К., Дітройт, Міш. — Піде як допис з громад, в порозумінню з адміністрацією. Та якщо хочете подавати адреси, куди звертатись, то це вже таки треба подати окремим платним оголошенням.

НІМЦІ ЗАСТАВЛЯЮТЬ УКРАЇНЦІВ ПРАЦЮВАТИ ВІД СОНЦЯ ДО СОНЦЯ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Шведські кореспонденти доносять, що німецька окупаційна влада в Ґенеральнім Ґубернаторстві видала закон, яким примушує польське й українське населення працювати від сходу до заходу сонця. Дійшло вже до того, що хлібороби навіть не мають часу вертати з поля додому і ночують там, де працювали. І то не тільки чоловіки, але й жінки та доростаюча молодь.

Німці передбачають, що їм скоро прийдеться відступати на захід і вони стараються зібрати якнайбільше збіжа. Хто з поляків й українців відказується від праці, або старається саботажувати продукцію хліба, то німці таких розстрілюють.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ЛИТОВЦІ БЮТЬ НІМЦІВ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Воєнні втікачі з Литви оповідають, що литовський нарід постійно веде боротьбу з німецькими окупантами і старається винищувати німецьких урядовців. Кажуть, що литовці нападають на німецькі склади амуніції, стріляють німецьких поліцаїв і виколійовують військові поїзди. Підземний рух на Литві є поширений до тої міри, що нема одного свободолюбного литовця і литовки, які не належалиб до тайних орґанізацій.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ДНЯ 4. ЛИПНЯ (JULY 4, 1944)

З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ НОВИХ ВІКОН (ВІТРАЖІВ) В ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА УКР.-КАТ. ПАРОХІЇ

В СТОВ, ПА.

відбудеться

СВЯТО

на котре зволять ласкаво прибути Їх Ексцеленція Високопреосвящений Владика Кир. Константин Богачевський.

В часі Архіерейської Служби Божої при участи і асисті українських і латинських католицьких священиків наш дорогий Преосвящений Владика доверштуь благословлення вікон.

По Сл. Божій відбудеться ГОСТИНА в Парохіяльній Галі.

На це свято маємо честь запросити до ласкавої участи також позамісцевих Парохій, Братств, Товариств і Сестрицтв, за що згори щиро дякуємо. 123-6

Комітет Свята.

УВАГА! ЧЕСТЕР, ПА.! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, відділ 156 Українського Народного Союзу

влаштовує

50-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗУ

ДНЯ 4. ЛИПНЯ (JULY 4, 1944)

В ДОМІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ НА ІСТ ЧЕСТЕР
GREEN & McILWAINE STREETS

Товариство просить усіх членів відділу, мужчин, жінок і дітей, місцевих і позамісцевих, щоби памятали, що як прийде день 4-го липня, щоб усі прийшли віддати честь У. Н. Союзові, котрий не одній вдові і сиротам втер слезу.

Також просимо всіх членів відділу, котрі мають знайомих, або рідню, що ще до Союзу не належать, а хотіли би вписатись у члени, привести зі собою на це свято, а там будемо виписувати апплікації, бо тільки тим ми покажемо щиру любов до Батька-Союзу, коли приєднаємо йому багато нових членів.

На цім ювилейнім святі буде приявний гол. контрольор У. Н. Союзу **д-р В. Ґалан** і виголосить святочну промову. 120,3

На тім святі буде СПІЛЬНА ГОСТИНА. — Вступ вільний.

ЗА КОМІТЕТ СВЯТА:

Дмитро Погорілець, Яцко Ташик, Василь Новак, Микола Іщук.

УВАГА! — ГЕРКІМЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ 192 У. Н. СОЮЗУ

відбудеться

35-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

разом з

50-ЛІТНИМ ЮВИЛЕЄМ У. Н. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 2. ЛИПНЯ (JULY 2, 1944)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ.

В годині 10:30 рано буде Служба Божа за здоровля членів. По Службі Божій буде Панахида за померших членів У. Н. Союзу. В годині 1. пополудні спільний обід. Святочну промову виголосить гол. касієр У. Н. Союзу **Р. Слободян.**

На це свято запрошуємо членів і громадян з Амстердам, Ст. Джантевіл, Літл Фалс, Ютика, Ром і Сиракюз.

Ювилейний Комітет.

КУПУЙМО БОНДИ ЗОРҐАНІЗОВАНО!

ШАНОВНІ УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ!

САМЕ В ЧАСІ, КОЛИ В ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ ПОЧАЛАСЬ ВЕЛИКА ІНВАЗІЯ, НА ДОМАШНЬОМУ ФРОНТІ ІДЕ КАМПАНІЯ ЗА ПРОДАЖ БОНДІВ ПЯТОЇ ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ. ЩОБ ЦЯ ІНВАЗІЯ МОГЛА УСПІШНО ПОСТУПАТИ ВПЕРЕД, ТО НАМ УСІМ ТРЕБА СПОВНИТИ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ НАШИХ ВОЯКІВ ПОВНО И ВСЕЦІЛО. ТОМУ ПОСИЛІМ НАШУ ПРАЦЮ В СПРАВІ ПРОДАЖІ ВОЄННИХ БОНДІВ ІЗ СКРІПЛЕНИМ ЗАВЗЯТТЯМ ТА ЕНЕРҐІЄЮ, А ЯК ЗНАК НАШОЇ ВІРИ В ПЕРЕМОГУ ПРИЙМІМ ОДИН СПІЛЬНИЙ СИМВОЛ. ЦИМ СПІЛЬНИМ СИМВОЛОМ, ХАЙ БУДУТЬ ДЛЯ НАС ВОЄННІ БОНДИ. ТОЖ СИПНІМ ГРІШМИ ТАК, ЯК ЩЕ НІКОЛИ ПЕРЕДТИМ. БО ЦЕ ЧАС ІНВАЗІЇ. ТУТ ІДЕ ПРО ЖИТТЯ НАШИХ НАЙБЛИЖЧИХ. ХАЙ ВОНИ ПОБАЧУТЬ, ЩО МИ ВСІ З НИМИ.

А ЩОБ ОПІСЛЯ МИ МОГЛИ ЗНАТИ, ЗА СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ ЗАКУПИЛИ БОНДІВ, ТО ЦЕ КУПНО ТРЕБА ПЕРЕВЕСТИ ЗОРҐАНІЗОВАНО. ЦЕ МИ ОСЯГНЕМО, КОЛИ ЗАКУПИМО БОНДИ НА

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE

— що відбудеться —

в суботу, 1. липня (July 1, 1944)

в Церковній Салі св. Юра 217-219 E. 6th St., New York, N. Y.

ПОЧАТОК ЗБОРУ В ГОДИНІ 8. ВЕЧЕРОМ.

Бонди можна буде купити таки на салі в часі збору за готівку або чеки.

У ПРОГРАМУ ВВІЙДУТЬ: **промови представника Департаменту Скарбу** GABRIEL LORENZ, а також **М. ГАВРИЛКА й д-ра С. ДЕМИДЧУКА; хор укр. кат. церкви під управою диригента Т. ОНУФРИКА; сольоспіви АННИ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ і МАРІЇ ПОЛИНЯК. При піяні буде ОЛЯ ДМИТРІВ.**

Памятайте за день 1. липня. Приходіть громадно, та в цей спосіб сповніть свій американський обовязок супроти нашої держави.

THIS ADVERTISEMENT IS A CONTRIBUTION TO AMERICA'S ALL-OUT WAR EFFORT BY

W. A. POIDA

NEW YORK CITY

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Негайна поміч. — Бонди. — Народній Дім.

Піврічні збори організації Негайної Помочи відбулися 10. червня б. р. під ч. 144 при Іст 7. вулиці під проводом предс. Г. Мотрука. Після вступних формальностей розведено дискусію над закупном воєнних бондів, над допомогою для Американського Червоного Хреста, над збиранням вживаної одежи і чекування її в нашій домівці.

Крім цього ще раз порушено конечність поновної будови Народнього, — тим разом уже величавого — Дому, бо знову приходить час поновної праці. Ще недавно чванилися нюйорчани, що вони напереді і навіть одні з перших збудували Народний Дім, хоч по правді вони були одні з перших, що загирили його. Тепер нюйорська громада мусить брати собі приклад з інших громад.

Коли оживає надія, що до праці прийде молоде покоління, то треба мати теж надію, що повстане новий Народній Дім, де моглиб усі нюйорчани сходитися як одна родина на землі Вашингтона.

Тимко Мелещук.

ДЕ ПОБИТО АПОНЦІВ.—Карта показує простори між Филипинами й Маріанасами, де поважний відділ американської воєнної фльоти стрінувся з великим відділом японської фльоти й затопив японцям 14 кораблів. Бій скінчився тим, що японці під покриттям ночи завернули з дороги, звинули хвіст під себе й втекли.

Заочні курси горожанства

Іміграційна і Натуралізаційна Служба Департаменту Справедливости започаткувала недавно курси заочної освіти по справам горожанства. Ці курси мають на меті підготовити негорожан до іспитів, які їм приходиться здавати перед одержанням остаточних „других" горожанських паперів.

Потреба таких курсів виявилась два роки тому, коли три федеральні агенції — Іміграційна Служба, Бюро Освіти і „Даблю-Пі-Ей" — влаштували свого роду освітну горожанську кампанію в часописах і з вечірними курсами для кандидатів на горожан. Тоді показалось, що значну частину не-горожан трудно досягнути звичайними курсами для кандидатів на горожан. Тоді показалось, що значну частину негорожан трудно досягнути звичайними курсами, тому, що вони живуть розпорошені на фармах, далеко від шкільних та інших осередків.

Щоб зарадити цьому лихови шикаґовська округа Іміґраційної і Натуралізаційної Служби рішили спробувати переписки. З тих спроб виріс плян заочних кореспонденційних курсів, який саме тепер переводиться з успіхом в життя не тільки в Шикаґовській окрузі, але скрізь по Злучених Державах.

Для тих курсів видано 21 лекцій, що пристосовані до двацять одного розділів у книжечці „Наша Конституція і Правительство", виданій федеральним урядом. При кожній лекції подані питання, які з неї випливають, та такі запити, по яких ученик сам може провірити своє знання. Залучена також картка з питаннями, які ученик має відповісти як свого роду „задачу" та переслати до осередка тих курсів, яким звичайно є освітній урядовець при Іміґраційній і Натуралізаційній Окрузі.

Задачі пересилається не поодиноко, а кілька задач разом. Після провірки їх відсилається учневі з замітками, поправками і порадами, чого і як треба довчитись.

Ясно, що ці курси не можуть заступити безпосередного навчання. Для них треба, щоб ученъ знав доволі добре англійську мову, щоб розумів прочитане та вмів написати відповідь. Хоч як приступно писані поодинокі лекції і згадана више книжочка, то вони таки не можуть заступити живого слова та вчителя, який знає, бодай трохи, рідну мову кандидата та горожанина.

З другого боку ці курси незвичайно помічні там, де є дорослі діти, чи горожане, що ходили тут до шкіл і знають англійську мову. Вони помагають не знаючим як слід мови не-горожан не „з памяти", а точно так, як цього треба для успішного вияснення законів і важніших історичних дат з минулого Америки. Заочні курси є для них свого роду провідником при помочі їх рідним чи знайомим, що хочуть приготовитись до горожанських іспитів.

Виписувати ці курси можна або просто з окружної канцелярії Іміґраційної і Натуралізаційної Служби, або просто з головного офісу цієї служби у Філядельфії. Адреса цього офісу така: **U. S. Immigration and Naturalization Service, Franklin Trust Building, Philadelphia 7, Pa.**

Загальна Рада — ФЛІС.

АЛІЯНТСЬКІ БОМБОВИКИ ПО ВСІЙ ЕВРОПІ.

ЛОНДОН. — Погода в Европі покращала, а з тим аліянтські літаки розвинули широку акцію по всій Европі. Били вони по Будапешті, в Мадярщині, Броді, в Югославії і Трієсті, в Італії. Важкі американські літаки вилітали з бази в Росії на бомбардування нацистичних рафінерій нафти в Дрогобичи, в Галичині.

БРИТІЙЦІ В ІТАЛІЇ ЗАНЯЛИ КІУСІ.

РИМ. — Британські війська вдарили силою на центр німецького опору яких 80 миль на північ від Риму й серед лютих боїв заняли розбите місто Кіусі. Південно-африканські війська ввійшли були до цього міста який тиждень тому, але потім німці вибили їх звідти панцирними відділами.

Американські відділи наступають на Леґгорн і Пізу.

ПРОФ. ОСКАР ЛЯНҐЕ БУВ ПРИНЯТИЙ В СТЕЙТ ДЕПАРТАМЕНТІ.

(ОНА). — Товариш стейтового секретара, Едвард Р. Стетініюс, конферував з повернувшим з Москви професором Лянґе, котрий мав розповісти йому пляни Сталіна і Молотова про наладження з поляками дипльоматичних зносин і вирішення питання польсько-совєтської границі.

Проф. Лянґе заявив, що Сталін бажає бачити Польщу великою, сильною і демократичною державою. Лянґе каже, що Сталін говорив це щиро.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 2. липня, в гали церковній, 34 Біч ул., в годині 2:30 пополудні. Взиваємо всіх членів прийти на час. Урядники і контр. комісія дадуть свій звіт за перший пів рік. Пригадуємо всім членам, що ювлейний рік продовжується, тож приведіть нових кандидатів в члени, або перекажіть урядови, де можна когось ще вписати до Тов. і Союзу. Секретар дістав чеки дивіденди для членів і кожному роздасть на зборах. — Д. Черняєвський, предс.; Л. Бих, кас.; М. Галькевич, секр.

МЕНВИЛ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, відбудуться в неділю, 2. липня, в годині 3. пополудні, в гали У. Н. Дому на Компелай Гіл. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до обговорення й полагодження. На зборах кожний член і членкиня дістануть дивіденду від У. Н. Союзу. — За уряд: Ю. Ясінчук, предс.; П. Тиняк, кас.; П. Лапчинський, секр.

ТАРЗАН, ч. 996. Містичний свідок.

TARZAN AND THE GORILLA STRUGGLED MIGHTILY IN EPIC COMBAT.

Тарзан і ґориль зчепилися в завзятім бою.

THEIR GROWLS AND ROARS CAME TO THE EARS OF A STRANGE WHITE MAN. "SOMETHING GOING ON NEAR OUR NETS," HE WHISPERED.

Їх реви й рики дійшли до ух дивного білого чоловіка. „Щось діється коло наших сітей", сказав він шепотом.

WHEN HE BEHELD THE BATTLE, THE STRANGER GASPED WITH HAPPY ASTONISHMENT.

Як він поглянув на дивний бій, він видав зо себе голос приємного здивування.

"PERFECT SPECIMENS. AND WE CAN CAPTURE THEM BOTH!"

„Знамениті окази. І ми їх піймаємо обох".